

мрежу великог потрошача који ствара знатне варијације притиска.

Члан 10.

Радна просторија за преглед водомера мора:

1) да буде чиста, сува, изграђена у складу са техничким нормативима и довољно пространа за смештај опреме и обављање прегледа водомера;

2) да испуњава прописане услове у погледу хигијенско-техничке заштите;

3) да има дневно и електрично осветљење према југословенском стандарду JUS U.C9.100, прописаном у Решењу о југословенским стандардима за зградарство („Службени лист ФНРЈ”, бр. 48/62), односно да захтеви у погледу осветљења буду „велики” и да се електрично осветљење изводи као „опште” осветљење.

Члан 11.

Температура у радној просторији за преглед водомера мора бити у границама од 15°C до 25°C.

Члан 12.

Опрема за преглед водомера мора бити најмање 1,5 m удаљена од грејних тела.

Радна просторија за преглед водомера мора бити заштићена од директног продирања сунчевих зрака, да би се могла тачно читавати запремина воде протекле кроз водомер.

Члан 13.

Зидови просторије морају бити обложени керамичким плочицама или обојени масном бојом најмање до висине 1,5 m од пода.

Под просторије мора бити од бетона, обложен керамичким плочицама или виназ-плочама, са падом према сабирном одводном отвору за отпадну воду.

Члан 14.

У радној просторији за преглед водомера мора се налазити:

- 1) опрема за преглед водомера;
- 2) дрвене или металне полице за смештај водомера;
- 3) сто и столица за рад радника;
- 4) термометар за мерење температуре ваздуха, чији најмањи подељак не сме бити већи од 1°C.

За преглед водомера за мерење запремине топле воде у радној просторији се мора налазити одговарајући радни еталон за испитивање и вода чија радна температура није мања од 60°C.

Услови из става 2. овог члана морају бити испуњени до 31. децембра 1988. године.

Члан 15.

У радној просторији за преглед водомера не смеју се држати предмет, у и који ометају нормално обављање прегледа водомера нити се смеју за време прегледа обављати друге радње осим прегледа водомера.

Број водомера који се држе у радној просторији за преглед може бити највише једнак броју водомера потребних за рад у једној смени.

Члан 16.

Радна просторија за преглед водомера мора бити одвојена од просторије за оправку водомера и просторија за прање водомера.

Члан 17.

У радној просторији, око уређаја за преглед водомера, морају бити постављене дрвене решетке или гумени шупљикови подни застирачи по којима се крећу радници приликом руковања уређајима за преглед водомера.

Члан 18.

Величина радне просторије за преглед водомера одређује се зависно од броја уређаја и броја водомера које треба прегледати у једној години и не сме бити површине мање од 5 · 6 m кад су постављена два уређаја за преглед водомера називног протока до 10 m³/h.

Члан 19.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 0404-3547/1
23. новембра 1985. године
Београд

Директор
Савезног завода за мере и
драгоцене метале,
Милосав Војичић, с. р.

899.

На основу члана 30. став 1. Закона о стандардизацији („Службени лист СФРЈ”, бр. 38/77 и 11/80), у сагласности са председником Савезног комитета за енергетику и индустрију, директор Савезног завода за стандардизацију прописује

ПРАВИЛНИК

О ТЕХНИЧКИМ НОРМАТИВИМА ЗА НОСЕЋЕ ЧЕЛИЧНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником одређују се услови и захтеви који морају бити испуњени при пројектовању и извођењу радова за носеће челичне конструкције (у даљем тексту: челична конструкција).

Члан 2.

За израду носеће челичне конструкције мора се користити челик који у погледу квалитета испуњава одређене услове.

II. ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Члан 3.

Техничку документацију за челичне конструкције, у смислу овог правилника, чине:

- 1) статички прорачуни;
- 2) цртежи;
- 3) техничко образложење;
- 4) посебни технички услови;

I. Статички прорачун

Члан 4.

Статички прорачун мора да садржи:

- 1) податке о оптерећењу, материјалу, темељном тлу и мерама свих делова конструкције за које се ради статички прорачун;
- 2) статичку концепцију, прорачун напона за све носеће делове и њихово поређење са дозвољеним напонима или одређивање граничне носивости;
- 3) прорачун еластичних деформација;
- 4) прорачун сигурности против превртања, клизања и одизања на лежиштима.

Члан 5.

Статички прорачун мора бити прегледан, опремљен скицама са свим потребним мерама (котама) и израђен тако да се контрола може извршити без тешкоћа. Поступак прорачуна мора бити у складу са прописима за челичне конструкције.

2. Цртежи

Члан 6.

Цртежи морају бити такви да прегледно приказују конструкцију у целини, њен положај и поједине делове, са свим подацима потребним за израду (материјал, мере) и евентуалним другим значајним подацима.

У сваком цртежу из става 1. овог члана мора се навести: размера, легенда за употребљене симболе, ако ти симболи нису утврђени у прописима о југословенским стандардима за техничке цртеже, веза са другим цртежима, накнадне измене и сл. Уз цртеже мора да буде приложен списак броја и назива цртежа који чине једну целину.

Члан 7.

Сваки саставни део челичне конструкције мора бити означен бројем или неким другим знаком (позиција), према прописима за позиционе ознаке елемената.

Члан 8.

Цртежи за монтажу приказују поступак монтаже и садрже све потребне помоћне конструкције.

3. Техничко образложење

Члан 9.

Техничко образложење мора да садржи: опис и намену објекта, податке о експлоатацији и транспорту, опис монтаже и остале податке важне за диспозицију конструкције, димензионисање, израду и монтажу конструкције.

4. Посебни технички услови

Члан 10.

Посебни технички услови садрже захтеве у погледу материјала, израде и монтаже конструкције, израде плана заваривања, као и начина и обима специјалних контрола челичне конструкције. Планови заваривања и специјалних контрола чине саставни део техничке документације.

III. ОПТЕРЕЋЕЊЕ ЧЕЛИЧНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 11.

При димензионисању челичне конструкције, зависно од њихове намене, узимају се у обзир следеће врсте оптерећења: сопствена тежина и друга стална оптерећења; покретно оптерећење; снег; ветар; утицај промена температуре; притисак земље; хидростатички притисак; дејство притиснутих штапова на попречне ослонце; бочни удари возила; разни ударци; оптерећење које наступа за време монтаже конструкције; разна повремена оптерећења; сила кочења; центрифугална сила; трење у лежиштима; померање ослонаца; окретање ослонаца и сл.

Члан 12.

Динамички утицај покретног или сеизмичког оптерећења одређује се коефицијентима који су утврђени прописима за поједине врсте носећих челичних конструкција. Динамички утицаји могу се одредити и методом динамичке анализе.

Члан 13.

Приликом прорачунавања челичне конструкције оптерећење може бити:

- 1) основно оптерећење:
 - сопствена тежина конструкције и стално оптерећење на њој;
 - променљиво оптерећење (укључујући центрифугалне силе);
 - снег;
 - остала стална оптерећења;
- 2) допунско оптерећење:
 - ветар;
 - силе кочења;
 - бочни удари;
 - силе које настају услед температурних разлика у конструкцији;
 - остала оптерећења која наступају само повремено;
- 3) изузетно оптерећење.

Члан 14.

За делове челичне конструкције који су, поред сопствене тежине, оптерећени само допунским оптерећењем, као основно оптерећење узима се највеће од тих допунских оптерећења.

Члан 15.

Величине оптерећења за поједине врсте челичне конструкције утврђене су у прописима о техничким нормативима за оптерећења носећих челичних конструкција.

Члан 16.

Приликом димензионисања челичне конструкције и њених саставних делова морају се испитати следећа оптерећења:

- 1) основно оптерећење;
- 2) основно и допунско оптерећење;
- 3) оптерећење за време транспорта и монтажне конструкције;
- 4) сеизмичко оптерећење које је утврђено прописима о техничким нормативима за пројектовање и прорачун објеката у сеизмичким подручјима.

IV. ДИМЕНЗИОНИСАЊЕ ЧЕЛИЧНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 17.

Димензионисање челичне конструкције, по правилу, врши се по методи дозвољених напона, с тим што је дозвољено димензионисање и по методи граничних носивости. Комбинација обе методе прорачуна није дозвољена.

Члан 18.

Приликом димензионисања челичне конструкције изводе се следећи рачунски докази:

- 1) општи доказ напона или носивости;
- 2) доказ носивости на замарање;
- 3) доказ стабилности;
- 4) доказ деформација;
- 5) доказ сигурности код изузетног оптерећења;
- 6) доказ сигурности против превртања, клизања и одвајања конструкције на лежиштима.

Члан 19.

Општи доказ напона или носивости, по правилу, врши се рачунским доказом да напони у свим случајевима оптерећења нису већи од дозвољених. Доказ носивости може да се врши по методи граничних стања.

Члан 20.

Секундарни напони од укљештења у чворовима решеткастих челичних конструкција не узимају се у обзир у статичком прорачуну. Заостали напони од заваривања узимају се у обзир само за одређивање стабилности код извијања и интеракције извијања и избочавања елемената конструкције.

Члан 21.

Испитивање на замарање врши се за делове конструкција који су оптерећени променљивим оптерећењем кад је промена оптерећења у току употребе конструкције већа од 10%.

Члан 22.

За сигурност у погледу носивости на замарање челичних конструкција рачунски напони морају бити мањи од дозвољених напона на замарање који су одређени прописима за димензионисање носећих челичних конструкција, а у зависности од конструкционог састава елемената и максималних и минималних напона у пресеку.

Доказ носивости на замарање челичних конструкција врши се и по методи граничних стања.

Члан 23.

При прорачуну напона у погледу носивости на замарање челичних конструкција узима се у обзир стална тежина и покретно оптерећење помножено динамичким коефицијентом.

Члан 24.

Доказ стабилности делова челичне конструкције, по правилу, врши се за притиснуте штапове, плоче (лимове) и појасеве носача, према прописима о југословенским стандардима за стабилност носећих челичних конструкција, односно по методи граничних стања.

Члан 25.

Провера деформација челичне конструкције врши се тако што се одређују деформације за стално и корисно (покретно) оптерећење без динамичког коефицијента. Њихово ограничење зависи од утицаја на функционалност конструкције, осталих елемената који су са њом у вези и од изгледа носача.

Горње границе деформација за поједине носеће челичне конструкције, одређене у односу на распон и висину конструкције, по правилу износе:

- за носаче у зградарству $L/300$;
- за роњаче, носачи у зидовима и носачи за подесте $L/200$;
- за носаче међуспратних конструкција $L/500$;
- за хоризонтално померање хала од оптерећења ветром $H/150$;

где је:

L – распон носача, у см;

H – висина хале, у см.

За носаче већих распона, оптерећених савијањем изводи се по правилу, одговарајуће надвишење.

Члан 26.

Сигурност челичне конструкције за време транспорта и монтаже доказује се испитивањем напона који настају у конструкцији и њеним елементима за време транспорта и монтаже. Коефицијент сигурности мора при том износити најмање 1,20 у односу на границу развлачења, с тим што се мора доказати да приликом транспорта и монтаже не настају трајне деформације.

Члан 27.

Носивост за сеизмичко оптерећење челичне конструкције доказује се према прописима за пројектовање и прорачун објеката у сеизмичким подручјима.

Члан 28.

Сигурност против превртања, клизања и одизања челичне конструкције на лежиштима доказује се у најнеповољнијој комбинацији оптерећења.

Члан 29.

Сигурност челичне конструкције против превртања и клизања мора бити $\nu = 1,5$, а против одизања на лежиштима – $\nu = 1,3$,

где је:

ν – коефицијент сигурности на превртање и клизање, односно одизање конструкције на лежиштима.

V. ПРОРАЧУН И КОНСТРУИСАЊЕ ЧЕЛИЧНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

Члан 30.

Челична конструкција мора, по правилу, бити изведена тако да је омогућен приступ свим оним местима која су угрожена од корозије. Конструкцијом се морају избећи места на којима би се могла скупљати вода, а ако то није могуће, мора се обезбедити отицање или спречити притицање воде.

Дебљина елемената челичне конструкције, осим код лаке челичне конструкције, не сме бити мања од 4 mm.

Члан 31.

Сви конструисани делови челичне конструкције, укључујући и спрегове, морају се обликовати тако да се избегну оштри прелазни и оштри прикључни углови, као и нагле промене пресека појединих делова конструкције.

Члан 32.

Растојање између суседних носача носеће челичне конструкције мора да буде најмање толико да се може извршити преглед и бојење свих површина.

Члан 33.

Ако је предвиђено надвишење челичне конструкције, оно мора бити једнако рачунским угибима који се добијају ако се узме у обзир укупно стално оптерећење, и половина корисног оптерећења (променљиво оптерећење, снег) без динамичког коефицијента.

1. Затегнути штапови

Члан 34.

Затегнути штапови челичне конструкције који при промени оптерећења могу да буду изложени притиску морају се контролисати на извијање према прописима о југословенским стандардима за стабилност носећих челичних конструкција.

Члан 35.

Ексцентрично оптерећења или ексцентрично прикључени затегнути штапови прорачунавају се на основу силе и савијање.

Ексцентричност из става 1. овог члана не мора да се узме у обзир:

- 1) ако настаје због узимања у обзир просечне тежишне линије појаса код променљивих пресека;
- 2) ако просечна тежишна линија не лежи у равни спрега;
- 3) ако тежишне осе појединих штапова спрега не излазе битно изван прикључне равни.

Члан 36.

Ексцентричност затегнутих штапова од једног углаоника не узима се у обзир ако се прикључују директно на једном од кракова, а да је том приликом напон у пресеку $0,8 \cdot \sigma_{доп}$ код прорачуна по методи дозвољених напона.

2. Притиснути штапови

Члан 37.

Притиснути штапови челичне конструкције контролишу се на сигурност против извијања према прописима о југословенским стандардима за стабилност носећих челичних конструкција.

Члан 38.

Моменат савијања који настаје због ексцентричног оптерећења или ексцентричног прикључка штапа мора се узети у обзир при доказу напона.

3. Носачи изложени савијању

Члан 39.

За теоријски (рачунски) распон у статичком прорачуну величине конструкције узима се растојање од средине до средине лежишта, односно подвлака.

Члан 40.

Носачи челичне конструкције оптерећени на савијање узимају се у статичком прорачуну, зависно од начина ослањања и настављања, као просте греде, континуирани носачи, герберове греде (ако је обезбеђен несметан рад зглобова), пуно или еластично укљештене греде, греде оквира и сл.

Члан 41.

Ламеле лимених носача изложених савијању, које служе за прилагођавање пресека носача линији момента савијања, морају се делимично прикључити испред подручја у коме су теоријски потребне и мора се рачунски доказати да је постигнута довољна носивост. Код динамички јаче оптерећених носача ламеле се морају потпуно прикључити испред подручја у коме су потребне.

Члан 42.

Стабилност лимених носача контролише се, по правилу, према прописима о југословенским стандардима за стабилност носећих челичних конструкција, односно према методи граничних носивости.

Члан 43.

Ребра лимених носача морају да се укруте над лежиштима и на местима на којима делују веће концентрисане силе и у случајевима кад је то потребно због стабилности ребара.

Укрупњења лимених носача преко којих се преносе концентрисане силе морају добро да налажу на појас на који дејствују силе.

Члан 44.

Континуирани лимени носачи изложени савијању претежно статичким оптерећењем (носачи међуспратних конструкција, рожњаче, подвлаке и сл.) могу се прорачунати по методи теорије еластичности или методама теорије пластичности.

Члан 45.

Решеткасти носачи изложени савијању прорачунавају се под условом да су штапови у чворовима зглобно спојени.

Члан 46.

Тежишне осовине појединих штапова решеткастих носача, секу се по правилу, у заједничкој тачки, а ако се не секу, у прорачун се морају узети и моменти савијања који настају због ексцентричности штапова.

Члан 47.

Тежишта прикључака појединих штапова решеткастих носача поклапају се, по правилу, са осовинама система решетке, а ако се не поклапају, морају се узети у обзир и моменти савијања који настају због ексцентричности штапова.

Члан 48.

Поједини профили састављеног штапа решеткастог носача повезују се међусобно тако да штап ради као целина.

Члан 49.

Ако су поједни штапови решеткастих носача оптерећени између чворова, при доказу напона, односно носивости морају се узети у обзир утицаји савијања који проузрокују то оптерећење.

Члан 50.

Оптерећење ветром на пројекцију штапа решеткастог носача узима се при прорачуну појединог штапа само код дугачких штапова где је оно од значаја за стабилност штапа.

Члан 51.

Прорачунавање притиснутих штапова решеткастог носача врши се према прописима о југословенским стандардима за стабилност носећих челичних конструкција.

VI. ИЗВОЂЕЊЕ ЧЕЛИЧНИХ КОНСТРУКЦИЈА

Члан 52.

Извођење челичне конструкције мора одговарати намени конструкције и сви саставни делови те конструкције морају да буду израђени у складу са цртежима.

Члан 53.

Материјал за извођење челичне конструкције мора се обележити и сложити према пропису о југословенском стандарду за означавање челика бојом у складиштима.

Члан 54.

Материјал за извођење челичне конструкције може да се обрађује у хладном или топлим стању. У топлим стању материјал може да се обрађује само при црвеном усијању. Обрада или напрезање материјала при плавом усијању није дозвољено.

Члан 55.

Лим, ламеле или ваљани прифили морају се, по потреби, још пре обраде тако исправити да се при састављању постигне што боље налагење саставних делова. Исправљање се може вршити у хладном стању, без накнадне термичке обраде, ако при том степен деформације није већи од 2,5%.

Члан 56.

При савијању појединих делова челичне конструкције не смеју на површини делова да настану напрелине. Појава напрелина спречава се одговарајућим технолошким поступком за одређени материјал и избором одговарајућег полупречника кривине савијања.

Савијени делови челичне конструкције морају при састављању потпуно да налажу.

При даљој изради, односно обради заваривањем треба водити рачуна о томе да на савијеним местима не дође до промене механичких особина материјала.

Члан 57.

За ефикасно извођење заштите против корозије и равномерног налагења у додирним површинама челичне конструкције мора се постићи одговарајући квалитет резања. Неправилности у резању челичне конструкције одстранују се механичком обрадом.

Члан 58.

За неоптерећене или слабо оптерећене делове челичне конструкције или делове који су оптерећени само притиском дозвољава се гасно резање или резање маказама без даље обраде ивица, ако су испуњени услови из члана 57. овог правилника.

Члан 59.

Материјал напрегнутих делова статички или динамички оптерећене челичне конструкције који је механички или термички оштећен, односно ослабљен резањем мора се одстранити рендисањем, брушењем, стругањем или турпијањем, и то до дубине до које оштећења продиру, односно најмање до дубине од 2 mm.

Члан 60.

За челике који се могу калити (челици са вишом границом развлачења од 360 N/mm^2), а имају дебелину већу од 30 mm, морају се предвидети посебне техничке мере обраде (нпр. механичка обрада, термичка обрада).

Члан 61.

При гасном резању челика који има више од 0,3% угљеника или високолегираних челика мора се поступити по упутствима произвођача материјала.

Члан 62.

Оштри углови делова челичне конструкције приликом исечања претходно се заобљују бушењем како би се спречило превелико концентрисање напона. Полупречник заобљења мора да буде најмање 10 mm.

Члан 63.

Код стубова, подупирача или штапова који се састоје из више делова, додирне површине преко којих се преноси оптерећење на друге елементе могу се обрадити само кад су састављене (спајање вијцима и заваривањем).

Члан 64.

На ваљаним и ливеним производима морају се одстранити површинске грешке (нпр. гребени и бразде), а на додирним површинама - и удубљења и друге грешке које би ометале потпуно налегање.

Грешке из става 1. овог члана одстрањују се брушењем.

Члан 65.

Заваривање механичких оштећења на површини елемената челичне конструкције дозвољено је само ако за то постоје услови, с тим што се, по потреби, основни материјал мора претходно загрејати до одговарајуће температуре.

Члан 66.

Ако се на површини или у унутрашњости материјала нађу, при обради, веће грешке у облику лункера или слојевитости, такав се материјал не сме употребити.

Грешке из става 1. овог члана могу се, изузетно, толерисати ако моћ ношења челичне конструкције није смањена, односно ако грешке не утичу на сигурност те конструкције.

Члан 67.

Ако је потребно, пре монтаже врши се пробно састављање монтажних делова челичне конструкције.

Члан 68.

Контрола челичне конструкције, с обзиром на врсту конструкције, врши се пре бојења те конструкције.

Члан 69.

При пробном састављању, као и за време израде, контролишу се мере челичне конструкције и њених делова, с тим да одступања не смеју да прелазе вредности које су утврђене прописима за толеранције мера и облика код носећих челичних конструкција.

Члан 70.

Челичне конструкције морају да се заштите од корозије пре монтаже, и то делимично или у целини, зависно од намене конструкције. Заштита од корозије врши се према прописима за заштиту челичних конструкција од корозије.

Члан 71.

Монтажа челичне конструкције мора се изводити према прописима за монтажу челичних конструкција.

Члан 72.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о општим техничким прописима за носеће челичне конструкције („Службени лист СФРЈ”, бр. 41/64).

Члан 73.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 07-6123/1
30. децембра 1985. године
Београд

Директор
Савезног завода за
стандардизацију,
Вукашин Драгојевић, с.р.

900.

На основу члана 52. тач. 1. и 2. Закона о заштити животиња од заразних болести које угрожавају целу земљу („Службени лист СФРЈ”, бр. 43/86), председник Савезног комитета за пољопривреду издаје

НАРЕДБУ

О ИЗМЕНИ НАРЕДБЕ О СТАВЉАЊУ ГРАНИЦЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ФЕДЕРАТИВНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ПРЕМА РЕПУБЛИЦИ ИТАЛИЈИ ПОД СТАЛНИ ВЕТЕРИНАРСКИ НАДЗОР И СПРОВОЂЕЊУ ПОЈЕДИНИХ МЕРА У ГРАНИЧНИМ ОПШТИНАМА РАДИ СПРЕЧАВАЊА УНОШЕЊА И ШИРЕЊА ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ СЛИНАВКЕ И ШАПА

1. У Наредби о стављању границе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије према Републици Италији под стални ветеринарски надзор и спровођењу појединих мера у граничним општинама ради спречавања уношења и ширења заразне болести слинавке и шапа („Службени лист СФРЈ”, бр. 51/86 и 56/86) у тачки 1. одредба под 2 мења се и гласи:

„2) забрањује се уношење у Социјалистичку Федеративну Републику Југославију из Републике Италије производа и сировина пореклом од папкара, осим термички обрађених конзерви, термички обрађеног масног ткива и сирових кожа, под условом да коже потичу од животиња које нису заражене слинавком и шапом, да у општини порекла кожа и суседним општинама није утврђен ни један случај обољења од слинавке и шапа у последња три месеца и да су коже третиране морском сољу и калцинираном содом у трајању од 30 дана;”

2. Ова наредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном листу СФРЈ”.

Бр. 6384/3
3. новембра 1986. године
Београд

Председник Савезног
комитета за пољопривреду,
Сава Вујков, с.р.